

Toelichting

Verordening rekenkamercommissie gemeente Staphorst 2017

Algemeen

De gemeenteraad kan een rekenkamer instellen.

Indien de raad geen rekenkamer instelt, is artikel 81oa van de Gemeentewet van toepassing. Daarin staat dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie. Met de vaststelling van deze verordening wordt aan deze verplichting voldaan. In artikel 81oa, 2e lid, van de Gemeentewet worden voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie de artikelen 182 en 185 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing verklaard.

Deze verordening is opgesteld in overeenstemming met de verordeningen van de gemeenten Meppel, Steenwijkerland en Westerveld. De betreffende raden hebben in maart 2017 een besluit genomen over de toetreding van de gemeente Staphorst tot de personele unie.

De artikelen 182 en 185 van de Gemeentewet luiden als volgt.

Artikel 182

1. De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur bevat geen controle van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213, tweede lid.
2. Op verzoek van de raad kan de rekenkamer een onderzoek instellen.

Artikel 185

1. De rekenkamer legt haar bevindingen en haar oordeel vast in rapporten, met dien verstande dat hierin niet worden opgenomen gegevens en bevindingen die naar hun aard vertrouwelijk zijn.
2. De rekenkamer deelt aan de raad, het college en, indien van toepassing, aan de betrokken instelling, de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad of het college kan zij ter zake voorstellen doen.
3. De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar.
4. De rekenkamer zendt een afschrift van haar rapporten en haar verslag aan de raad en het college. Indien zij met toepassing van artikel 184 een onderzoek heeft ingesteld, zendt de rekenkamer tevens een afschrift van het rapport aan de betrokken instelling.
5. De rapporten en de verslagen van de rekenkamer zijn openbaar.

Deze artikelen zijn, waar nodig, voor de volledigheid verwerkt in de verordening.

Artikelsgewijs

Artikel 1

Behoeft geen toelichting.

Artikel 2.1

Deze tekst sluit aan bij die van artikel 182 van de Gemeentewet en is omwille van de leesbaarheid en duidelijkheid in deze verordening opgenomen.

Artikel 2.2

De wet spreekt van een rekenkamerfunctie. In deze verordening is gekozen voor de benaming rekenkamercommissie. De rekenkamercommissie bestaat uit *vier* zogenoemde externe leden. Zij worden – door de raad – voor een periode van vier jaar benoemd; deze periode kan één keer worden verlengd.

De commissie benoemt zelf een voorzitter uit de *vier* leden.

De verplichting de eed of verklaring en belofte af te leggen vloeit voor de rekenkamer rechtstreeks voort uit artikel 81g van de Gemeentewet. Deze bepaling is integraal van toepassing verklaard op de leden van de rekenkamercommissie.

Artikel 2.2.a

Met een personele unie wordt bedoeld dat het weliswaar een zelfstandige rekenkamercommissie per gemeente betreft, maar dat de samenstelling van de commissie in alle in de personele unie deelnemende gemeenten dezelfde is.

Artikel 2.3

Dit artikel handelt over het ontslag van de leden en komt materieel overeen met artikel 81c, de leden 6 en 7, van de Gemeentewet waar het betreft leden van een rekenkamer.

Artikel 2.4

Deze bepaling sluit aan bij de vereisten voor het lidmaatschap van een rekenkamer, zoals dat in de Gemeentewet is geregeld. Door aan te sluiten bij artikel 81f, eerste lid, van de Gemeentewet zijn de leden van de raad of van een gemeentelijke commissie uitgesloten van het lidmaatschap van de rekenkamercommissie.

Artikel 2.5

Lid 4: Niet direct aan een gemeente toe te rekenen kosten worden gelijkelijk (1:1:1:1) over de gemeenten verdeeld.

Lid 5: Hierin is de indexatie van de te vergoeden kosten opgenomen. Er is aansluiting gezocht bij de jaarlijkse circulaire van het Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties waarin de indexerings van de vergoedingen van de raads- en commissieleden wordt geregeld. Reis- en verblijfkosten worden vergoed op basis van de in de gemeente vigerende reis- en verblijfkostenregeling.

Artikel 3.1

In het reglement van orde moet onder meer de wijze om tot besluitvorming te komen worden geregeld, alsook de vervanging van de voorzitter en de secretaris.

Artikel 3.2

Volgens artikel 182, lid 2 Gemeentewet kan de raad een verzoek doen om een onderzoek in te stellen. Die bepaling is hier herhaald. De rekenkamercommissie is niet verplicht daaraan gehoor te geven, maar zal dit als een zwaarwegend punt in de afweging betrekken, omdat het 'verzoekrecht' niet voor niets in de wet is vermeld. Daarom mag van de commissie worden verwacht dat zij de reden aangeeft als een dergelijk verzoek niet wordt gehonoreerd.

Artikel 3.3

Dit artikel is opgenomen om als rekenkamercommissie ook onderzoek te kunnen verrichten bij instellingen en organisaties waar de gemeente aanmerkelijke (financiële) banden mee onderhoudt dan wel anderszins nauw bij is betrokken. M.b.t. de gesubsidieerde instellingen wordt geadviseerd om in de algemene subsidieverordening van de gemeente een bepaling op te nemen die bedoelde gesubsidieerde instellingen verplicht aan onderzoek van de rekenkamercommissie mee te werken.

Artikel 3.4

Zie ook artikel 185 Gemeentewet: de daar genoemde procesregels zijn in dit artikel verwerkt en verder uitgewerkt. Dit laatste betreft met name de toepassing van hoor en wederhoor, zowel ambtelijk als naar het gemeentebestuur. Het ambtelijk wederhoor (en andere betrokkenen) betreft het feitenonderzoek (lid 5). Zodra de commissie haar rapport heeft vastgesteld, wordt het gemeentebestuur in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het rapport te geven (lid 7). Deze zienswijze wordt toegevoegd aan het rapport.

Als er uitgebreid onderzoek moet worden gedaan zal het als regel aanbeveling verdienen om het feitelijke onderzoek uit te besteden, hetzij aan door de commissie aan te trekken onderzoekers (denk in dit verband aan de mogelijkheid van het opzetten van een intergemeentelijke onderzoekspool), hetzij aan externe

deskundigen. Wel blijft de commissie ook dan verantwoordelijk voor het onderzoek en de daarop te baseren rapportage. Niet altijd hoeft naar het middel van diepgravende langdurige onderzoeken gegrepen te worden. Soms kan een kort onderzoek naar de gang van zaken al voldoende zijn voor relevante conclusies en Aanbevelingen. In die gevallen ligt het voor de hand dat de commissie zelf het onderzoek uitvoert.

De commissie vergadert in beslotenheid, terwijl de rapporten als regel openbaar zijn; voorzien is in een regeling van geheimhouding, gerelateerd aan de criteria in de Wet Openbaarheid Bestuur. Verder staat het de commissie vrij haar eigen wijze te kiezen om rapporten openbaar te maken. Veelal zal er behoefte zijn om via de media bekendheid te geven aan de uitkomsten van het onderzoek. De rapporten zijn na toezending aan de gemeenteraad in principe openbaar. Dat wordt via een persbericht geëffectueerd.

Artikel 4.1

Uit een oogpunt van het onafhankelijk functioneren van de commissie zou het de voorkeur kunnen hebben, dat de ambtelijk secretaris niet werkzaam is bij de gemeente. Anderzijds moet worden bedacht dat het hier gaat om een functie van beperkte omvang. Het is dan praktisch hiervoor een oplossing te zoeken in een combinatiefunctie. De raad heeft daarbij uitgesproken, dat de secretariaatsfunctie vanuit de griffie vervuld wordt. Voorts is een vierde lid toegevoegd dat bepaalt dat de secretaris niet als zodanig kan functioneren als hij/zij zelf onderwerp is van onderzoek. Overigens is ook een optie dat de secretariaatsfunctie door iemand wordt ingevuld namens meerdere gemeenten.

Artikel 4.2

Behoeft geen toelichting

Artikel 5

De rekenkamercommissie is zelfstandig verantwoordelijk voor de besteding van het aan de commissie toegekende budget.

Artikel 6

Behoeft geen toelichting.